

Prezentacija novog normativnog i regulativnog okvira za rad udruga i neprofitnih organizacija – Pitanja korisnika (Nedelišće, Lopatinec)

upućeno Uredu za udruge Vlade RH

Pitanja 1.1. i 1.2.

Sukladno članku 12., st. 4. i 5.

(4) Popis članova vodi se elektronički ili na drugi prikladan način i obvezno sadrži podatke o osobnom imenu (nazivu), osobnom identifikacijskom broju (OIB), datumu rođenja, datumu pristupanja udruzi, kategoriji članstva, ako su utvrđene statutom udruge te datumu prestanka članstva u udruzi, a može sadržavati i druge podatke.

(5) Popis članova uvijek mora biti dostupan na uvid svim članovima i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev.

1.1. Budući da je OIB "škakljiv" podatak i izražena je zabrinutost kod nekih predstavnika/članova udruga oko korištenja podataka o OIB-u, pogotovo kada se radi o maloljetnim osobama, tko/što su "nadležna tijela" i kako zaštititi takve podatke?

Slijedom vašeg dopisa u kojem izražavate zabrinutost o zakonitosti korištenja podataka o OIB-u u popisu članova udruge napominjemo kako i još uvijek važeći Zakon o udrugama, tako i novi Zakon koji stupa na snagu 1. listopada propisuju da je udruga obvezna voditi popis svojih članova, pod prijetnjom prekršajne sankcije ponajprije radi zaštite pravne sigurnosti i interesa članova. S istom namjerom novi Zakon je dodatno propisao da se popis članova vodi elektronički ili na drugi prikladan način te je u svezi s tim propisao i minimalan obim obveznih podataka o članovima koji se prikupljaju i vode u popisu članova udruge. Tako je propisano da popis članova udruge obavezno sadrži podatke o osobnom imenu (nazivu nada je član pravna osoba), OIB-u, datumu rođenja (za članove fizičke osobe), datumu pristupanja udruzi, kategoriji članstva, ako su utvrđene statutom udruge, te datumu prestanka članstva u udruzi, a kada je to propisano internim aktima udruge može sadržavati i druge podatke. Popis članova uvijek mora biti dostupan na uvid svim članovima i nadležnim tijelima, na njihov zahtjev. Slijedom toga, udruga nije dužna javno objavljivati popis svojih članova niti ga davati na uvid nečlanovima, nenadležnim tijelima i pojedincima, a vođenje popisa udruga može urediti svojim internim aktima.

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka (pročišćeni tekst) (NN 106/2012) identitet fizičke osobe utvrđuje se na osnovi identifikacijskog broja, a osobni podaci moraju se obrađivati pošteno i zakonito. Osobni podaci mogu se prikupljati u svrhu s kojom je osoba (u našem slučaju član udruge) upoznata (i za što je dala izričitu ili prešutnu privolu), koja je izričito navedena i u skladu sa zakonom i mogu se dalje obrađivati samo u svrhu u koju su prikupljeni, odnosno u svrhu koja je podudarna sa svrhom prikupljanja. Daljnja obrada osobnih podataka u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe neće se smatrati nepodudarnom, pod uvjetom da se poduzmu odgovarajuće zaštitne mjere. Osobni podaci moraju biti bitni za postizanje utvrđene svrhe i ne smiju se prikupljati u većem opsegu nego što je to nužno da bi se postigla utvrđena svrha. Osobni podaci moraju biti točni, potpuni i ažurni. Osobni podaci moraju se čuvati u obliku koji dopušta identifikaciju ispitanika ne duže no što je to potrebno za svrhu u koju se podaci prikupljaju ili dalje obrađuju. Odgovarajuće mjere zaštite za osobne podatke koji se pohranjuju na duže razdoblje za povijesnu, statističku ili znanstvenu uporabu propisuju se posebnim zakonima. Za postupanje u skladu s ovim odredbama

odgovoran je voditelj zbirke osobnih podataka, dakle u udruzi je to predsjednik, tajnik ili druga osoba odgovorna za vođenje popisa članova.

Napominjemo da se u spomenutom Zakonu podatak o OIB-u ne navodi kao podatak koji je zabranjeno prikupljati i dalje obrađivati, a osoba odgovorna za vođenje popisa udruga ovlaštena je davati popis članova udruge na korištenje drugim primateljima na temelju pisanog zahtjeva primatelja (nadležnog tijela) ako je to potrebno radi obavljanja poslova u okviru zakonom utvrđene djelatnosti nadležnog tijela.

Sukladno Zakonu o osobnom identifikacijskom broju (NN 60/2008) OIB je stalna identifikacijska oznaka obveznika osobnoga identifikacijskog broja koju korisnici osobnoga identifikacijskog broja koriste u službenim evidencijama, u svakodnevnom radu i kod razmjene podataka, a korisnik OIB-a može biti i svaka pravna osoba koja se dijelom financira, izravno ili neizravno, iz sredstava proračuna te pravne osobe kojima su povjerene javne ovlasti, iz čega slijedi da korisnik OIB-a svakako može biti i udruga.

U smislu Zakona o OIB-u popis članova smatra se službenom evidencijom udruge (službena evidencija podrazumijeva evidenciju (registar, upisnik, popis, matice i ostale evidencije) o osobama i o imovini, imovinskim pravima i obvezama, koja je ustanovljena posebnim propisom, odnosno općim aktom korisnika OIB-a). Imajući u vidu da su udruge članske organizacije od popisa članova kao službene evidencije udruge očekuje se da bude točan, vjerodostojan i ažuran, a podatak o OIB-u za svakog člana udruge upravo to osigurava.

Pored toga, OIB je podatak koji svaka fizička osoba sada ima u svojoj osobnoj iskaznici (novijeg izdanja), a podatak o OIB-u čak je javno dostupan u Sudskom registru za sve osobe ovlaštene za zastupanje trgovačkih društava, te ga ne možemo smatrati tajnim ili zaštićenim podatkom.

Podatak o OIB-u člana udruge udruzi treba kako bi utvrdila točan identitet člana. Udruga unosi OIB u popis članova i ne mora ga objavljivati niti ikome prosljeđivati. Svi članovi udruge imaju pravo uvida u popis članova, a internim aktom udruga može urediti koji podaci se o članu pri tome prikazuju. Obzirom da je članstvo u udruzi dobrovoljno, da su udruge privatno pravne osobe, nitko ne može natjerati člana da da svoje podatke, ali se internim aktima udruge može propisati da su minimalni podaci o članu propisani zakonom uvjet za članstvo (ostanak članstva) u udruzi.

Nadležna tijela mogu tražiti uvid u popis članova udruge samo u izvršavanju svoje zakonom utvrđene zadaće i pri tome mogu imati uvid i u podatke o OIB-u članova, a da bi izbjegla prekršajnu kaznu udruga mora voditi popis sukladno Zakonu. Također, potpunim podacima o članovima udruge udruga dokazuje brojnost članstva što primjerice može biti uvjet za dobivanje određenih financijskih sredstava iz javnih izvora ili drugih pogodnosti.

Zloupotreba podatka o OIB-u, kao i zloupotreba bilo kojeg drugog podatka podliježe kaznenim propisima, a sukladno Zakonu o udrugama za zakonito poslovanje udruge nadležna je osoba ovlaštena za zastupanje udruge pri čemu je i dalje primarni unutarnji nadzor nad radom udruge Zakon povjerio članovima udruge.

1.2. Budući da se mora upisati datum pristupanja, što sa udrugama koje postoje više desetaka godina tj. njihovim članovima za koje se često ne zna ni datum pa čak ni godina pristupanja?

U slučajevima kada se ne zna datum pristupanja člana udruzi, to je nešto što je potrebno riješiti unutarnjim općim aktom udruge, odnosno to pitanje treba interno riješiti. Na samoj udruzi je da utvrdi na koji način će to riješiti (hoće li odrediti npr. neki datum koji će biti upisan za sve takve slučajeve i koji će to datum biti).

Pitanje 2.

Sukladno članku 53., st. 1.

(1) U slučaju prestanka postojanja udruge imovina se, nakon namirenja vjerovnika i troškova likvidacijskog, sudskog i drugih postupaka, predaje udruzi, ustanovi ili zakladi koje imaju iste ili slične statutarne ciljeve, a na osnovi odluke skupštine sukladno statutu.

2. Imovina se, sukladno odluci skupštine može predati udruzi koja nije nužno s tog geografskog područja? Da ili ne?

Udruga je samostalna pravna osoba i kao takva slobodna odlučiti što će učiniti s imovinom u slučaju prestanka postojanja udruge. Za očekivati je da će udruuga ukoliko se većim dijelom financirala od strane određene JLPS na čijem je području djelovala svoju imovinu predati bilo udruzi s tog područja, no slobodna je odlučiti i drugačije.

Odnosno može predati imovinu udruzi s nekog drugog područja.

Pitanje 3.

Sukladno članku 50.

Likvidator je fizička ili pravna osoba koju je imenovalo nadležno tijelo udruge i koja je kao likvidator upisana u registar udruuga. Likvidator ne mora biti član udruge. Likvidator zastupa udruugu u postupku likvidacije te se otvaranjem likvidacijskog postupka upisuje u registar udruuga kao osoba ovlaštena za zastupanje udruge do okončanja postupka likvidacije i brisanja udruge iz registra udruuga.

3. Da li JLRS-i (Jedinice lokalne/regionalne (područne) samouprave – gradovi, općine, županije) mogu biti likvidatori? Da li se likvidatori "upisuju" u registar udruuga prilikom upisa udruge ili tek kada se zatraži/pokrene likvidacijski postupak?

Nema zakonske zabrane, odnosno teoretski je moguće da JLPS bude likvidator.

Isto vrijedi i za maloljetne osobe (dakle, nema zabrane).

Međutim, zakon kaže da likvidator tijekom likvidacijskog postupka djeluje kao osoba ovlaštena za zastupanje te se slijedom toga očekuje da udovoljava kriterijima koji se traže od osobe za zastupanje.

Dakle, konačan izbor je na samoj udruzi koga će izabrati, a za očekivati je da će se ona pri tome voditi time da izabere nekoga za koga smatra da posjeduje potrebne kompetencije.

Sama zakonska odredba je namjerno koncipirana tako da ostavlja širok raspon mogućnosti što se tiče izbora likvidatora (npr. to može biti i odvjetnik).

Likvidatori (osobno ime ili naziv budući da može biti fizička ili pravna osoba) će se upisivati u registar udruuga prilikom upisa. Sukladno članku 25., Rješenje o upisu u registar udruuga mora sadržavati i ime ili naziv likvidatora udruge.